

France Kresal

DAVKI NA SLOVENSKEM OD AVSTRIJSKE DAVČNE REFORME 1896 DO JUGOSLOVANSKE 1928

V razpravi želim prikazati davčni sistem, ki je v Sloveniji v okviru prve Jugoslavije bremenil davkoplačevalce in davčno obremenjenost posameznih socialnih slojev prebivalstva. Na osnovi davčnih statistik primerjam obdobje prve Jugoslavije z obdobjem pred prvo svetovno vojno in po avstrijski davčni reformi 1896. V jugoslovanskem obdobju spremljam razvoj davčnega sistema, ki je veljal v Sloveniji do leta 1928, ko je bil sprejet enoten jugoslovanski zakon o neposrednih davkih. takrat šele je stopil v veljavo 116. člen jugoslovanske ustave "Davčna obveznost je splošna in vse državne davščine so enake za vso državo. Davek se plačuje po davčni moči in progresivno". Prej 10 let ni bilo tako. V Sloveniji je veljal stari avstrijski davčni sistem z razmeroma visoko dohodnino in doslednim predpisovanjem zemljiškega davka na osnovi katastrskega dohodka. Srbski davčni sistem ni poznal dohodnine. Zaradi neurejenega zemljiškega katastra tudi dohodek kmetijskih zemljišč ni bil dosledno in pravilno ocenjen, iz česar so sledila neenaka davčna bremena.

Po davčni reformi iz leta 1896 je bilo dvoje vrst direktnih davkov: realni davki (od nepremičnin - zemlja, zgradbe) in osebni davki (obča in posebna pridobnina, rentnina, tantiemni davek, plačarina, dohodnina)¹ Leta 1916 so bile uvedene še vojne davščine (davek na vojni dobiček, vojni davek, vojni pribitek), ki so veljale do leta 1920. Leta 1920 so bili uvedeni invalidski davek, komorska doklada in vojnica,² leta 1920 davek na poslovni promet.³ V Sloveniji je vse do davčne reforme 1928 veljal avstrijski davčni sistem z razmeroma visoko odmerjeno osebno dohodnino in z vsemi novimi in povišanimi davki, ki so bili uvedeni po letu 1918. Od starih davkov je bila leta 1923 ukinjena le plačarina, ki jo je nadomestil 3,3 % davek na fizično delo in 5,5 % davek na umsko delo, potem pa enotni službenški davek za vse najemno delo - umsko in fizično, ki je bil progresiven od 2 % do 15 %.⁴

Na Kranjskem je bilo leta 1912 predpisanih za 8,79 milijonov K direktnih davkov, kar je predstavljal 2 % vseh avstrijskih. Skoraj dve tretjini jih je bilo iz nepremičnin (29,6 % od zemlje, 29,6 % od zgradb), malo manj pa iz pridobnin (28,5 %), to je iz podjetniške, trgovinske in obrtne dejavnosti. Iz osebne dohodnine je bilo predpisanih skoraj 9 % davkov, od rent in tantiem 2,5 %, od plač pa 0,2 % vseh davkov.⁵ Taka davčna struktura je v glavnem odražala poklicno, gospodarsko in družbeno strukturo prebivalstva na Kranjskem. Na vsem slovenskem ozemlju, ki je prišlo v okvir Jugoslavije, je bilo razmerje podobno. Milko Brezigar je v svojem Osnutku slovenskega narodnega gospodarstva leta 1918 izračunal, da so slovenske dežele leta 1913 plačale 58 milijonov K vseh državnih davkov (direktnih in posrednih) ter pristojbin, kar je znašalo 3,6 % v vsej Avstriji.⁶

Med prvo svetovno vojno in po njej so bili uvedeni novi davki in zvišali so se stari in sicer zemljiški in zgradarinski za trikrat, pridobninski pa za štirikrat.⁷ Popolnoma pa se je spremenila struktura razdelitve davkov.

¹ Zakon o osebnih davkih z dne 25. oktobra 1896. RGBI. 200/1896.

² Ur.l. z dne 17. oktobra 1923. št. 329/96. Vojnica in komorska doklada temeljita na določilih zakona o ustroju vojske in mornarice z dne 9. avgusta 1923.

³ Ur.l. št. 40 z dne 20. aprila 1920. str. 213 - 216; Sl.N. št. 80 z dne 8. aprila 1920.

⁴ Odredbe o davku na dohodek nesamostojnega dela z dne 1. aprila 1928 - uslužbenški davek. Ur.l. št. 31 z dne 31. marca 1928. str. 205-212. Sl.N. z dne 19. marca 1928. št. 63/18. Pravilnik se nanaša na čl. 89-108 zakona o neposrednih davkih.

⁵ Filip Uratnik. Iz davčne statistike. Poročilo delavske zbornice za Slovenijo, Ljubljana 1928. str. 160 - 168.

⁶ Milko Brezigar. Osnutek slovenskega narodnega gospodarstva. Ljubljana 1918. str. 152.

⁷ Josip Mosestizh. Povojna davčna zakonodaja in gospodarstvo v Sloveniji. Slovenci v desetletju 1918-1928. Ljubljana 1928. str. 574-596.

Leta 1926 je bilo iz nepremičnin predpisanih le za dobro tretjino (35 %) državnih in samoupravnih davkov, vse ostalo pa iz pridobnine, poslovnega prometa, iz osebne dohodnine (23 %) in iz davka od plač in mezd.⁸ Davčna bremena niso bila enako porazdeljena v državi, niti med prebivalstvom. Davčna struktura ni več odražala poklicne, gospodarske in družbene strukture, ki se v tem času še ni tako bistveno spremenila, kot se je spremenila struktura davkoplačevalcev.

Enotni davčni sistem v jugoslovanski državi je bil uveden z novim zakonom o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928.⁹ Šele zdaj je bil zamenjan stari avstrijski davčni sistem, ki je poleg drugih davkov poznal še osebno dohodnino, ki je drugod v Jugoslaviji niso plačevali, in je zelo bremenila slovenske davkoplačevalce. Po novem zakonu je bila dohodnina odpravljena in je bilo 6 direktnih davkov: davek na dohodek od zemlje (zemljarina), davek od zgradb (zgradarina), davek od podjetij, obrtov in poklicev (pridobnina), davek od dobička podjetij, od rente in od plače ter mezde (uslužbenski davek). Poleg teh je bil še davek za neozenjene (samski davek) in vojnica za moške, ki niso služili vojske. Pomemben neposredni davek je bil tudi davek na poslovni promet. Na te davke so bile vezane tudi banovinske in nekatere druge samoupravne doklade. Davki so bili progresivni. Uslužbenski davek se je obračunaval od delavskih in uslužbenskih prejemkov, ki so bili višji od eksistenčnega minimuma, ki ga je določala država (400 din mesečno). Davčna stopnja je znašala 2 do 15 %.

Druga kategorija davkov in dohodkov državnega proračuna so bili posredni davki, trošarine, takse, državni monopol in carine. Najpomembnejša trošarinsko blago je bil sladkor, kava, pivo, žganje, likerji, konjak, rum, ekstrakti, esence, eterična olja, elektrika, nafta. Državni monopol je obsegal tobak, sol, petrolej, vžigalice, cigaretni papir. Najdonosnejši je bil tobačni monopol. Vse to blago je bilo obremenjeno s trošarinskim davkom. Posredni davki in monopol skupaj so predstavljali trčetrť vsega državnega proračuna. Leta 1928 na primer so znašali direktni davki 1,67 milijard din, posredni davki 3,52 milijard, dohodki od monopola pa 1,9 milijard din; državni proračun za to leto je znašal okrog 7 milijard din. To razmerje se tudi pozneje ni bistveno menjalo, proračun pa se je za nekaj milijard povečal. V Sloveniji je bilo leta 1928 predpisanih direktnih davkov za 227,849 milijonov din, naslednje leto pa za 249,757 milijonov din državnega davka in 45,905 milij. din samoupravnih doklad in je nanjo odpadlo 12 do 15 % jugoslovanskih davkov.¹⁰

Po davčni reformi iz leta 1928 se je še bolj spremenila struktura davkoplačevalcev. Iz nepremičnin je bilo predpisanih samo še 27 % davkov v Sloveniji, 47 % iz pridobnin, poslovnega prometa in od dobička družbenih firm ter 23 % od plač in mezd (uslužbenski davek zaposlenih delavcev in nameščencev). Kmečkega prebivalstva je bilo 60 %, zemljiškega davka pa le 19 %.

Plače so bile obdavčene. Po avstrijskem zakonu o davkih iz leta 1896 so bile obdavčene progresivno od 0,4 do 6 %. Obdavčene so bile samo stalne plače uslužbencev prvega in drugega razreda ter plače direktorjev.

Osebno dohodnino so plačevali vsi davkoplačevalci od skupnih dohodkov nad 1200 K letno in je bila tudi progresivna od 0,6 do 40 %. Osebno dohodnino so plačevali od predelavcev in mojstrov navzgor (nad 100 K mesečne plače). Tudi bolj plačani kvalificirani delavci, rudarji, metalurgi in železničarji so jo plačevali (nad 23 K tedenske ali 4 K dnevne mezde).

Za poenostavljeno primerjavo bomo vse mezde in plače preračunali na povprečne zaokrožene mesečne zneske za leto 1912. Po teh izračunih lahko delavske mezde uvrstimo v razpon od 50 K do 200 K mesečno, plače uslužbencev od 200 K do 800 K mesečno, plače direktorjev pa od 1.000 K do 2.500 K in več.

V Sloveniji je bil zelo tanek sloj ljudi z višjimi dohodki, z višjimi mesečnimi in letnimi plačami. Po davčni statistiki za leto 1912 je bilo na Kranjskem dvainpolkrat manj osebne dohodnine, 5 krat manj davka od rent in tantiem in 8 krat manj davka od plač na prebivalca. kot

⁸ Dr. Fran Windischer, *Davčna statistika za leto 1928. Na gospodarskih ogledih po Sloveniji. Ljubljana 1930.* str. 23-45.

⁹ Ur.l. št. 26 z dne 15.3.1928, str. 161-173; Sl.N. z dne 8. februarja 1928, št. 29/7.

¹⁰ Dr. Fran Windischer, *Davčna statistika za leto 1928. Na gospodarskih ogledih po Sloveniji. Ljubljana 1930.* str. 23-45.

je bilo avstrijsko državno povprečje. Večina drugih davkov, predvsem pa zemljiški davek je bil približno enak državnemu povprečju.

Socialno strukturo premožnejšega sloja prebivalstva kaže razdelitev osebne dohodnine, ki so jo plačevali od skupnih dohodkov nad 1200 K letno. Leta 1912 je osebno dohodnino plačalo 15.368 prebivalcev Kranjske dežele.¹¹ 92 % vseh je bilo v razponu do 10.000 K, kamor bi lahko uvrstili javne in privatne nameščence in morda še mojstre; 5 % jih je bilo do 1.250 K, kamor bi lahko uvrstili boljše plačane kvalificirane delavce, rudarje, metalurge in železničarje ter predelavce. Nad 15.000 K letnih dohodkov je na Kranjskem imelo samo 412 ljudi, večina teh je bila taka kot na primer direktorja litijske predilnice, ki je takrat zaposlovala okrog 350 delavcev in sta imela po nekaj čez 16.000 K letne plače.¹² Samo 100 prebivalcev Kranjske je imelo višje letne dohodke kot litijska direktorja in samo 3 so bili taki, ki so imeli 10 krat višje letne dohodke kot onadva.

Med prvo svetovno vojno in po njej so se realne mezde in plače znižale za polovico. Nominalno so sicer inflacijsko narasle in so leta 1919 mezde znašale okrog 15 do 22 K na dan, oziroma 375 do 550 K mesečno, plače nameščencev pa na 2.000 do 6.400 K in draginjske doklade. Zaradi inflacije so se ti zneski vsako leto podvojili. Po odpravi draginjskih doklad in uveljavitvi dinarske valute so delavske mezde znašale leta 1922 okrog 900 din, plače nameščencev pa okrog 2.100 din mesečno. Nato so se mezde zniževale do srede tridesetih let, ko so znašale okrog 600 din, plače pa naraščale do povprečnih 2.500 din mesečno. V letih pred drugo svetovno vojno so se mezde in plače zopet inflacijsko zvišale.¹³

Po izračunu povprečnih zaokroženih mesečnih zneskov mezd in plač za vse obdobje med dvema vojnama ugotovimo, da lahko mezde uvrstimo v razpon 500 do 1.000 din mesečno, plače nameščencev od 1.000 do 4.500 din in več, plače direktorjev pa od 5.000 do 50.000 din.

Za čas pred prvo svetovno vojno smo na osnovi razdelitve osebne dohodnine ugotovili izredno tanko plast premožnejšega prebivalstva na Kranjskem. Ta plast po vojni ni bila nič debelejša. Znašala je okrog 3 % slovenskega prebivalstva. Leta 1926 je davek od osebne dohodnine plačalo 31.200 prebivalcev Slovenije.¹⁴ Popolnoma drugačna pa je bila razdelitev plačanega davka. Pred vojno je večino tega davka plačal sloj z dohodki boljše plačanih nameščencev in bogatejših prebivalcev. Samo 5 % tega davka je plačalo prebivalstvo z nižjimi dohodki. Leta 1926 je bilo obratno. Med davkoplačevalci iz osebne dohodnine je bilo 72 % takih, ki so imeli manj kot 1.000 din mesečnih dohodkov. To so bili večinoma že boljše plačani kvalificirani delavci in obrtniki. Samo 3 % jih je bilo iz vrst z najvišjimi dohodki, ki bi jih uvrščali v sloj direktorjev in večjih podjetnikov z letnimi dohodki nad 150.000 din (12.500 din mesečno). Ta najbogatajši sloj je plačal 38 % vsega davka iz osebne dohodnine. Samo 120 ljudi v Sloveniji je izkazovalo letne dohodke nad 225.000 din (18.750 din mesečno), kar je bilo sicer le 5 kratni dohodek boljše plačanih nameščencev.

Po vseh teh podatkih za slovensko prebivalstvo ne bi mogli reči, da je bilo bogato in tudi večjih bogatašev med njimi ni bilo veliko.

Zemljiški davek, ki je bil prvotno osnovni davek in dohodek državnega proračuna, je z razvojem neagrarnih proizvodnih panog izgubljal na pomenu. Leta 1912 je zemljiški davek obsegal skoraj tretjino direktnih davkov, po davčni reformi 1928 pa manj kot petino. Leta 1929 je v Sloveniji v okviru prve Jugoslavije 277.000 davčnih zavezancev plačalo skoraj 38 milijonov din zemljarine, povprečno 134 din na enoto. Povprečna kmetija z 10 ha zemlje je leta 1925 plačala 256 din zemljarine, leta 1929 pa 193 din. Osnovni zemljiški davek je znašal 10 % čistega katastrskega donosa. Dopolnilni davek je znašal še 2 do 17 % dohodka nad 1.000 din donosa.

Hišni najemni davek je znašal 12 % čistih stanarin. Dopolnilni davek se je plačeval, če je bilo nad 10.000 din čistega letnega dohodka in sicer po stopnji 2 do 14 %. Povprečne stanarine so bile od 250 do 550 din, za večja stanovanja v novih hišah tudi 700 din mesečno. Hišni

¹¹ Filip Uratnik. Iz davčne statistike po uradnih podatkih finančnega ministrstva na Dunaju. Poročilo delavske zbornice za Slovenijo. Ljubljana 1928, str. 160.

¹² F. Kresal. Razvoj predilnice Litija. Litija 1961, str. 22.

¹³ F. Kresal. Mezde. Enciklopedija Slovenije 7. Ljubljana 1993, str. 113-114.

¹⁴ Dr. Fran Windischer. Davčna statistika za leto 1928. Na gospodarskih ogledih po Sloveniji. Ljubljana 1930, str. 23-45.

lastniki z dvema stanovanjema, ki so jih oddajali v najem, so v povprečju prispevali v državno blagajno toliko kot 5 srednjih kmetov zemljiškega davka. V Sloveniji je bilo leta 1928 173.767 hiš, ki so bile obremenjene s hišnim razrednim davkom. Po vrednosti in kvaliteti so bile razvrščene v 26 davčnih razredov. V zadnje 3 razrede je bilo uvrščenih 93 % vseh hiš. V prvem razredu je bilo samo 20 hiš, polovica je bila velikih z več kot 40 stanovanji. Davčnih zavezancev - lastnikov je bilo 162.984 in samo okrog 5 % lastnikov je imelo po več hiš. Davka od hiš je bilo predpisane za okrog 1,3 milj. din in je v povprečju prišlo zanemarljivih 8 din davka na lastnika. Pomembnejši je bil davek od najemnin, ki je znašal 16,5 milij. din in ga je plačevalo 17.000 lastnikov stanovabskih hiš v povprečju po 972 din za eno ali dve stanovanji.

Od osebnih davkov so bili po reformi 1928, ko je bila osebna dohodnina odpravljena, najpomembnejši tile davki: pridobnina, družbeni davek in davek na poslovni promet, ki so znašali skoraj polovico (47 %) vseh direktnih davkov. Pridobnina je bila po davčni reformi odmerjena po donosu podjetja ali obrta in je vsebovala tudi prejšnje elemente dohodnine. Ta davek je znašal 36 milij.din in ga je plačevalo okrog 43.000 obrtnikov in manjših podjetnikov. V povprečju je prišlo okrog 840 din davka na zavezanca. Pred reformo, ko je bila še osebna dohodnina, je bilo samo iz pridobnine malo davka, v povprečju 110 din na zavezanca, ali v primerjavi pol manj od srednjega kmeta. Osnovni davek iz pridobnine se je odmerjal po 4, 6, 8, ali 10 % stopnji od čistega dohodka (za obrtnika, ki je delal sam; za obrtnika, ki je delal s stroji in do 4 delavci; za obrtnika, ki je delal s stroji in 4 kvalificiranimi delavci; po najvišji stopnji pa trgovinska, industrijska in rudarska podjetja)

Družbeni davek se je razvil iz posebne pridobnine večjih podjetij in davka na bilančni dobiček. Plačevalo so ga podjetniške družbe, ki so bile dolžne javno polagati račune: delniške družbe, komanditne družbe, družbe z omejenim jamstvom, zadruga, rudarske družbe, zavarovalne družbe, državna in občinska podjetja ter podružnice tujih firm. Davčna osnova je bil dobiček po bilanci. Osnovni davek je znašal 10 do 12 % dobička. dopolnilni davek pa 2 do 12 %, če je dobiček presegal vloženo glavnicu za 6.do 30 %. Ta davek je plačevalo 450 do 500 podjetij in je znašal okrog 50.000 din na zavezanca.

Davek na poslovni promet so plačevali vsi večji zavezanci za pridobnino in je znašal 1 % od poslovnega prometa, v povprečju po nekaj čez 1.000 din na davkoplačevalca.

Dohodnina je bila do davčne reforme 1928 pomemben davek in so ga plačevali vsi, ki so presegali določen census. Dohodnino je plačevalo do 30.000 zavezancev in je prišlo v poprečju po 1.380 din tega davka na osebo.

Razen davka od samostojnega dela in premoženja, so bili tudi davki od odvisnega dela, ki so ga plačevali zaposleni delavci in nameščenci. Pred davčno reformo 1928 je davek na fizično delo znašal po 237 din na osebo in ga je plačevalo 25.000 delavcev. Povprečni davek od plač nameščencev je znašal 886 din na osebo in ga je plačevalo 30.000 nameščencev. Po davčni reformi je bil za zaposlene enoten uslužbenški davek in ga je plačevalo 130.000 delavcev in nameščencev.¹⁵

Vojnica je bil poseben in bolj redek davek. V Sloveniji ga je plačevalo okrog 1.500 moških davkoplačevalcev, ki niso služili vojske. Vojnica je znašala 50 % pribitek odmerjenega davka na zavezanca.¹⁶

Odmerjeni osnovni davki so bili podlaga za razne samoupravne doklade. V Sloveniji je bilo leta 1929 predpisanih za skoraj 46 milijonov din samoupravnih doklad. Več kot polovica je bilo občinskih doklad (25,7 milj.din), sledili so okrajni zastopi, okrajni cestni odbori, okrajne blagajne, zdravstvena okrožja, cerkveni konkurenčni prispevki, odbor za osuševanje Barja.¹⁷

Davki niso bili enako porazdeljeni. Osebnih davki so bili višji od realnih. Najbolj so bili obremenjeni osebni prejemki. Tudi v okviru države davki niso bili enkomerno porazdeljeni. Na

¹⁵ Odredba o davku na dohodek nesamostojnega dela z dne 1. aprila 1928. Ur.l. št. 31 z dne 31. marca 1928. str. 205-212; Sl.N. z dne 19. marca 1928 št. 63/18. Pravilnik se nanaša na čl. 89-108 zakona o neposrednih davkih. Filip Uratnik. Iz davčne statistike. Poročilo delavske zbornice za Slovenijo. Ljubljana 1928. str. 160-168. Dr. Fran Windischer. Davčna statistika za leto 1928. Neposredni davki. Na gospodarskih ogledih po Sloveniji. Ljubljana 1930. str. 23-45.

¹⁶ Josip Mosetizh, Povojna davčna zakonodaja in gospodarstvo v Sloveniji. Slovenci v desetletju 1918-1928. Ljubljana 1928. str. 574-596. Ur.l. z dne 17. oktober 1923. št. 329/96.

¹⁷ Dr. Fran Windischer. Neposredni davki. Na gospodarskih ogledih po Sloveniji, Ljubljana 1930. str. 30.

Slovenijo je odpadla ena četrtnina vsega uslužbenskega davka v Jugoslaviji, pred davčno reformo celo 68 %. Davek na poslovni promet so tudi plačevali največ v Sloveniji in sicer pred reformo eno četrtnino vsega, po reformi pa eno petino vsega. Vojnice so plačevali v Sloveniji najmanj, komaj 5 % vse.

Kmečka posest je bila z davki obremenjena zmerno in enako po davčni reformi kot pred njo in tudi približno enako kot pred prvo svetovno vojno. Trgovina, obrt in industrija je dajala vedno večji delež davka, sama obremenitev pa se ni bistveno spreminjala. Hišni posestniki so bili po davčni reformi bistveno manj obremenjeni kot prej. Delavske mezde so bile z uslužbenskim davkom bolj obremenjene kot pred prvo svetovno vojno. Delavci so od svojih minimalnih zaslužkov plačevali toliko davka kot manjša kmetija, bolje plačani nameščenci pa petkrat več.

Razen direktnih davkov so bili še posredni davki v obliki raznih taks in pristojbin, ki so znašali okrog 50 % direktnih davkov. Razni trošarinski in prometni davki so znašali dvakratno vsoto direktnih davkov.

Zusammenfassung

DAS STEUERWESEN IN SLOWENIEN VON DER ÖSTERREICHISCHEN STEUERREFORM 1896 BIS ZUR JUGOSLAWISCHEN IM JAHRE 1928

France Kresal

In der Abhandlung wird das Steuersystem und die Besteuerung einzelner sozialer Schichten in Slowenien von der österreichischen Steuerreform 1896 bis zur jugoslawischen im Jahre 1928 dargestellt. Auf der Grundlage von Steuerstatistiken werden Vergleiche angestellt zwischen der Periode des ersten jugoslawischen Staates und der vor dem Ersten Weltkrieg. In der jugoslawischen Periode wird die Entwicklung des Steuersystems verfolgt, das in Slowenien Geltung hatte bis 1928, als ein einheitliches jugoslawisches Gesetz über direkte Steuern angenommen wurde. Das jugoslawische Steuersystem, dem die slowenischen Steuerzahler unterworfen waren, wird analytisch dargelegt. Bis zum Jahre 1928 blieb in Slowenien das alte österreichische Steuersystem in Kraft mit einer verhältnismäßig hoch bemessenen Personaleinkommenssteuer und einer konsequenten Anwendung der progressiven Besteuerung aller Einkommen und Katastralerträge nach geregelten Evidenzen, was für das übrige Staatsgebiet nicht galt. Außerdem wurden in Slowenien neue, bisher nicht bekannte Sondersteuern eingeführt. Slowenien trug also eine schwerere Steuerlast vor allem infolge der Angestelltensteuer, der Geschäftsverkehrssteuer und der besonderen Auflagen auf ausgeschriebene Steuern (z.B. Kriegskammerauflage, Invalidensteuer). In Slowenien wurden die Steuern regelmäßiger und konsequenter entrichtet als anderswo.

Aufgrund von Steuerstatistiken über die erhobenen Steuern wird eine Einkommensstruktur der Steuerzahler erstellt. Es werden Angaben über die Zahl der einzelnen Steuerpflichtigen angeführt, die Auskunft geben über die soziale, Vermögens- und Berufsstruktur der Bevölkerung. Auf die Besteuerung der Liegenschaften (Grundbesitz, Häuser) entfallen 27% der Steuern, auf die Personalsteuer 73%, und zwar 47% auf die Einkommens- und die Geschäftsverkehrssteuer der Industrie-, Handels- und Gewerbeunternehmen sowie staatlichen Unternehmen, 23% auf Arbeiterlöhne und Angestelltengehälter, 10% auf Renten und andere Einkünfte. Außer den direkten Steuern werden auch indirekte Steuern in Form von Taxen und Gebühren sowie Verbrauchs- und Verkehrssteuern angeführt. Erwähnt wird auch ihr Anteil an der gesamten Steuerlast.

Die Steuerbelastung des bäuerlichen Grundbesitzes war vor und nach der Steuerreform dieselbe und ungefähr so groß wie vor dem Ersten Weltkrieg. Auf Handel, Gewerbe und Industrie entfiel ein immer höherer Anteil der Steuer, wobei die Steuerbelastung keine wesentliche Änderung erfuhr. Hausbesitzer, die Wohnungen vermieteten, waren nach der Steuerreform weniger belastet als zuvor. Die Arbeiterlöhne waren dagegen durch die Berufssteuer stärker belastet als vor dem Ersten Weltkrieg.